

Joan Obrador

Sembla que determinada cinematografia francesa contemporània -parlo de la que he conegut a la pantalla grossa-, com ara *El marit de la perruquera*, *Delicatessen*, *La vídua de Saint Pierre*, *Chocolat*... ha descobert la Veritat: el món és absurd i la nostra vida com a éssers aïllats no té sentit; per altra banda, la salvació mai ens arribarà des de fora, perquè, com a bons existencialistes que són els creadors cinematogràfics francesos, fa temps que saben que déu no existeix. Però no per això hem de deixar-nos arrossegar per l'angoixa o hem de caure en el pou sense fondària del nihilisme; perquè la salvació és al nostre abast, la trobarem en el profund lligam que ens uneix a l'altre: l'amor. Sens dubte, la darrera filmografia francesa és essencialment sartriana, però on Sartre trobava l'infern, directors com P. Lecomte o Jean-Pierre Jeunet, troben l'esperança per a l'individu. El darrer film de J. P. Jeunet, *Amelie*, continua en el camí assenyalat fins al límit de l'extrema candidesa.

Amelie ben aviat descobrirà la causa de la seva profunda insatisfacció i la raó de l'alienació de les relacions familiars a la societat contemporània: la comunicació. Incomunicació que aïllen la minyona d'ulls negres tant del món exterior com de son pare i sa mare. Però ella troba ràpidament la solució per sobreviure a un món estrany i incomprendible per als infants: la imaginació. Allà on la nina d'ulls marmoris troba la solitud i la incomprensió dels adults, ella col·loca tota una imaginació prodigiosa. La imaginació infantil és capaç de transformar un món trist, un món sense sentit, en un altre de màgic i farcit d'al·licients per viure. (Baldament només es tracti de fer caminar pedres planes sobre aigües estancades.) Però el temps passa i la nina que fou capaç, gràcies a la seva vida interior, de suportar una vida buida al costat d'uns pares neuròtics, decideix anar a la ciutat de la llum per construir una vida plena.

És curiós el paral·lelisme que es

pot establir entre la comunitat que l'acull a París i el fantasmagòric edifici de *Delicatessen*: tots dos edificis estan habitats per éssers que comparteixen una vida absurda, tancats sobre ells mateixos i aliens als que tenen més a prop. Per altra banda, el centre neuràlgic de les dues comunitats és el punt de proveïment de queviures: en un cas es tracta d'una carnisseria antropòfaga, l'altre un comerç regentat per un ximple. I tant en un cas com l'altre, la comunitat serà salvada per l'amor. De fet, *Amelie* no és altra cosa que una concreció de *Delicatessen*. Quan vaig veure el film que donà a conèixer J. P. Jeunet em va quedar un dubte: ¿on es trobava aquella comunitat que es menjava a tot aquell que responia a la seva oferta de feina? Ara sé la resposta: es troba al París de finals de segle XX. El canibalisme allà present no és més que una metàfora del gran mal de nostra societat contemporània: la indiferència envers el proïsme, una indiferència que és inversament proporcional a la distància física que ens en separa.

Amelie és plenament conscient d'aquest mal i decideix fer tot el possible per remeiar-lo de l'única manera que se li acudeix, establint ponts invisibles per ajudar els altres en les seves relacions amoroses; ressuscitant la relació entre un pare

i la seva filla; fent d'alcalvota entre dos futurs amants; reconciliant una vídua enganyada amb la memòria del seu difunt; fent que son pare surti del seu amagatall... Per moments, sembla que Amelie s'oblida d'ella mateixa i pensa que és suficient que els qui l'envolten siguin feliços perquè el món sigui millor. Però, i el seu cor?, ¿és suficient la força de la seva imaginació perquè suporti una solitud indefinida? Ella es resisteix amb ferma determinació i intenta no obrir la seva ànima a aquell per qui estava predestinada des del mateix dia de la seva fecundació; debades ho intentarà, perquè, a la fi, la força de l'amor també posseirà el seu cos i serà infinitament feliç.

Un greu dubte em va sobtar novament davant d'un film de Jeunet: i si fos tot mentida?. Vull dir, no que el dictamen de la darrera filmografia francesa fos errònia, sinó que ells ens ofereixen el que volem veure, ens diuen la veritat que voldríem que fos veritat; però ja no és veritat, simplement perquè les condicions socials l'han fet del tot impossible. Tal vegada, ens trobem davant d'una d'aquelles pel·lícules que es fan en temps de guerra, aquelles pel·lícules en què es remarquen les mancances de l'enemic i es lloen les nostres forces, a pesar de saber que la guerra ja està perduda. La nostra guerra pretén combatre l'alienació, la indiferència i el camp de batalla és la gran ciutat. Si guanyéssim, l'amor formaria part de la presència quotidiana; si perdem, la solitud aterridora dominarà les nostres ànimes. Sembla com si

Amelie ens parlés d'un temps passat, un temps en què encara era possible l'amor de veritat. ■

